

ایجاد اعتماد در گزارشگری پایداری: نیاز فوری به کنترل داخلی یکپارچه

فروزان جانمردی

چرا کنترل داخلی یکپارچه مورد نیاز است؟

اعتماد به اطلاعات باکیفیت، شریان حیاتی بازار سرمایه است. همچنین برای تصمیم‌گیری خوب و موفقیت در کسب‌وکار ضروری است.

سرمایه‌گذاران انتظار اطلاعات مالی باکیفیت را دارند و اکنون برای اطلاعات پایداری نیز همین را می‌خواهند. گزارشگری مالی و پایداری اتکاپذیر و مربوط و افشای مالی مرتبط با پایداری، شرکتها و سرمایه‌گذاران را قادر می‌سازد تا براساس اطلاعات باکیفیت، تصمیمهای اقتصادی بگیرند. افزایش اطمینان به اطلاعات پایداری و ادغام آن در گزارشگری اصلی، همچنین به شرکتها کمک می‌کند تا از ادراکهای سبزشویی و اقدامهای انتظام‌بخشی یا قانونی اجتناب کنند.

با توجه به آثار مالی تغییر آب‌وهوا و انتقال پایداری و حرکت سریع به سمت گزارشگری و اعتباردهی الزامی پایداری، هیئت‌مدیره‌ها و مدیریت باید یک محیط کنترل داخلی یکپارچه را برای گزارشگری مالی و پایداری ایجاد کنند که در چارچوب راهبری شرکتی و مدیریت ریسک موثر براساس تعهد رهبری ارشد به پایداری و هدفهای دیگر پشتیبانی می‌شود.

رهبران کسب‌وکار، مراجع انتظام‌بخشی، سرمایه‌گذاران و دیگران به حرفه حسابداری روی آورده‌اند تا:

- سامانه‌ها و فرایندهایی را که می‌توانند داده‌های پایداری با کیفیت تولید کنند، تقویت و اعتبارسنجی کنند.

- از یکپارچگی و اتصال اطلاعات مالی و پایداری برای تسهیل درک آثار مالی ریسکها و فرصتهای پایداری و حمایت از افشای اطلاعات مالی مرتبط با پایداری اطمینان پیدا کنند.

از طریق یک محیط کنترل داخلی یکپارچه مبتنی بر یک طرز فکر یکپارچه^۱، شرکتها به اتصال بیشتر کارکردها، فرایندها و سامانه‌ها دست خواهند یافت، که منجر به افزایش کیفیت داده‌ها برای بهبود تصمیم‌گیری در مورد راهبرد، ریسک، مدیریت فرصت و موضوعهای مرتبط با راهبری می‌شود. این پایه و اساس انتقال به یک مدل کسب‌وکار پایدارتر و افزایش اعتماد سرمایه‌گذاران و ذینفعان به عملکرد پایدار است.

انتظارهای جدید با گزارشگری الزام‌آور

کیفیت اطلاعات موردانتظار در مورد ریسکها و فرصتها و عملکرد پایداری، به دلیل استانداردها و الزامهای جدید برای افشای الزام‌آور مرتبط با پایداری، در حال افزایش است؛ از جمله:

- **استانداردهای افشای پایداری^۲ (SDS)** زیرمجموعه **استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی^۳ (IFRS)** که یک خط مبنای جهانی برای سرمایه‌گذاران است. اطلاعات متصل، از جمله اتصال بین اطلاعات مالی مرتبط با پایداری و صورتهای مالی، یک الزام کلیدی است.

- قوانین و استانداردهای حوزه‌های گزارشگری، از جمله **دستورالعمل گزارشگری پایداری شرکت اتحادیه اروپا^۴ (EU CSRD)** و **استانداردهای گزارشگری پایداری اروپا^۵ (ESRS)** و در **ایالات متحده^۶ (U.S.)**، قوانین پیشنهادی افشای تغییرات آب‌وهوایی **کمیسیون بورس و اوراق بهادار آمریکا^۷ (SEC)** و قوانین گزارشگری آب‌وهوا که به‌تازگی در **کالیفرنیا^۸** وضع شده است. این الزامهای حوزه‌های گزارشگری همچنین مستلزم اطمینان‌بخشی موارد افشای پایداری است.

این استانداردها و مقررات جدید همگی نیازمند انتشار موارد افشای پایداری به‌صورت همزمان با صورتهای مالی و برای همان دوره گزارشگری هستند. برای اطمینان از این‌که راهبری داخلی، فرایندها و سامانه‌های آن‌ها مطابق با وظایف خود هستند، تلاشهای درخور توجهی از سوی همه شرکتها موردنیاز خواهد بود. دستورالعمل گزارشگری پایداری اتحادیه اروپا همچنین از شرکتها می‌خواهد که چگونگی ترکیب فرایندهای گزارشگری پایداری در سامانه‌های مدیریت ریسک و کنترل داخلی خود را افشا کنند.

کنترل داخلی یکپارچه چگونه به دست می آید؟

یک محیط کنترل یکپارچه شامل کارکرد مالی، حسابرسی داخلی، اعتباردهی برون سازمانی پشتیبان مدیریت ارشد و نیاز هیئت مدیره به اطلاعات باکیفیت برای تصمیم گیری، راهبری و نظارت موثر و گزارشگری خارجی است. **کنترل داخلی - چارچوب یکپارچه** (IC-IF) کمیته سازمانهای حامی^{۱۰} (COSO) (یا معادل آن) در حال حاضر به طور گسترده از سوی شرکتها برای بهبود اطمینان نسبت به اطلاعات، فرایندها و سامانه هایی که به طور ویژه مربوط به **کنترل داخلی بر گزارشگری مالی**^{۱۱} (ICFR) است، استفاده می شود.

فرایندها و سامانه های کنترل داخلی بر گزارشگری مالی را می توان برای گزارشگری پایداری اصلاح کرد و به کار برد، تا مقایسه پذیری، سازگاری و اتکاپذیری اطلاعات را افزایش داده و اطلاعات مالی و غیر مالی با اهمیت مرتبط با پایداری را در چرخه گزارشگری مالی بگنجانند. این همچنین به نفع حسابرس مستقل در کسب اطمینان براساس آن اطلاعات است.

- **سیاست گزارشگری پایداری و توسعه فرایند** در ایجاد روش شناسی برای تولید داده های منسجم و فرایندهای استاندارد شده و کنترل شده بر اساس سیاستهای حسابداری پایداری، نمودار حسابها/دفتر کل، کنترلها و رویه های افشا برای معیارها و موارد افشای پایداری با اهمیت. این به طور ویژه برای ادغام و گزارشگری گروه و تعریف شاخصهای کلیدی عملکرد^{۱۲} (KPI) برای پیشخوانهای یکپارچه مهم است.
- **سامانه های قدرتمند مدیریت داده ها و گزارشگری** برای اطمینان از صحت، سازگاری، اتکاپذیری، به موقع بودن و یکپارچگی داده ها. داده های پایداری به طور مطلوب در سامانه های موجود مالی یا برنامه ریزی منابع سازمان گنجانده می شوند؛ جایی که قابلیت فرایند از قبل وجود دارد؛ مانند خوراک داده های خودکار و کنترلهای صورت حسابها، حقوق و دستمزد کارکنان و اسناد تحویل، یا از طریق اندازه گیری مستقیم و جمع آوری داده های به موقع.
- **چارچوب بهبود مستمر** برای بررسی منظم و بهبود داده های پایداری و فرایندهای گزارشگری.

- یک محیط کنترل داخلی یکپارچه، جمع آوری داده ها، فرایندها و کنترلهای قوی را از راه های زیر تدوین می کند:
- **راهبری موثر برای تنظیم «منشور اخلاقی سازمان»^{۱۳}** با تعهد هدفمند در سطح سازمان برای ایجاد پایداری و فرهنگی که همان سطح دقت را در اندازه گیری و گزارشگری اطلاعات پایداری اعمال می کند که در گزارشگری مالی اعمال می شود. مسئولیتهای نظارت بر پایداری و گزارشگری یکپارچه به طور فزاینده ای با کمیته های حسابرسی خواهد بود که باید با سایر کمیته های هیئت مربوط هماهنگ شوند (به پرسشهای کلیدی کمیته های حسابرسی که بر افشای اطلاعات مرتبط با پایداری نظارت دارند، مراجعه کنید).
- **ارزیابی ریسک و موارد با اهمیت براساس راهبرد و مدل کسب و کار.** تا بدینوسیله داده های مورد نیاز برای برآورده کردن هدفهای کسب و کار و نیازهای نظارتی و ذینفعان، شناسایی شود. ارزیابی ریسک همچنین امکان تخصیص منابع در فرایندهای گزارشگری و کنترل را به حوزه هایی که بیشترین خطر تحریف با اهمیت را دارند، ارائه می دهد.

به کارگیری کنترل داخلی کمیته سازمانهای حامی - چارچوب یکپارچه اطلاعات پایداری رهنمود کمیته سازمانهای حامی در زمینه دستیابی به **کنترل داخلی بر گزارشگری پایداری**^{۱۴} (ICSR) - ایجاد اعتماد و اطمینان از طریق کنترل داخلی کمیته سازمانهای حامی - چارچوب یکپارچه نشان می دهد که چگونه پنج جزء کنترل داخلی موجود و هدفه اصل کمیته سازمانهای حامی در مورد گزارشگری پایداری و عوامل محیطی، اجتماعی و راهبری شرکتی^{۱۵} (ESG) به کار گرفته می شود - تا اثربخشی، کارایی و دقت فرایندهای زمینه ای و کنترلهای داخلی ارتقا یابد.

اهمیت مجموعه مهارتهای حسابداری حرفه ای

حسابداران حرفه ای که تهیه کنندگان، مدیران ارشد، عضو هیئت و اعضای کمیته حسابرسی، یا افرادی هستند که خدمات مشاوره ای شرکتی ارائه می دهند، در موقعیت ایده آلی برای ایجاد و نگهداری یک محیط کنترل داخلی موثر بر گزارشگری پایداری قرار دارند. با توجه به تجربه آنها در زمینه ریسکها و کنترلهای گزارشگری مالی، حسابداران حرفه ای می دانند که در زمینه افزایش اتکاپذیری داده ها، «خوب»^{۱۶} چگونه است و می توانند پیامدهای فعالیتهای پایداری مربوط به گزارشگری مالی را ارزیابی کنند.

آن ها همچنین اطمینان می دهند که اطلاعات پایداری جمع آوری شده و گزارش شده، با الزامها و استانداردهای گزارشگری بین المللی و حوزه های گزارشگری مطابقت دارد و با حسابرسی داخلی مرتبط و فعالیتهای اطمینان بخشی بیرونی مستقل هماهنگ است.

نقش کارکرد مالی

وظایف و کارکردهای مالی، کیفیت و ارتباط داخلی اطلاعات را افزایش داده و به موقع بودن، سازگاری، مقایسه پذیری، اهمیت و اتصال آن را بهبود می بخشد. این پایه و اساس یکپارچه سازی اطلاعات پایداری در برنامه ریزی سازمانی و پیشخوانها، مدیریت ریسک، چارچوبهای پاداش و فرایندهای تصمیم گیری برای هدایت اطلاعات مرتبط و اتکاپذیر به مدیریت ارشد و هیئتها و در نهایت اطلاعات یکپارچه با کیفیت است که به صورت برون سازمانی گزارش می شود.

- کارکرد مالی کیفیت داده های پایداری را از طریق ابعاد زیر افزایش می دهد:
- سامانه های معاملاتی برای حسابداری و جمع آوری داده های پایداری؛
- سامانه های افشا و خودکار سازی فرایندهای گزارشگری و تحلیل؛
- معماری فناوری اطلاعات^{۱۸} (IT) و خودکار سازی فرایندها و کنترلها؛ و
- تفسیر قوانین و استانداردها و تضمین مطابقت گزارشگری با استانداردهای گزارشگری پایداری.

با توجه به این که گزارشگری اطلاعات پایداری و مالی بیشتر از هم جدا و نامرتب است، کارکرد مالی همچنین می تواند اطمینان پیدا کند که موارد افشای پایداری با اطلاعات مالی متناظر در صورتهای مالی همسو هستند، تا ارتباط بین ریسکها و فرصتهای پایداری و آثار مالی آنها برای همین دوره گزارشگری تسهیل شود.

پانوشتها:

- 1- Integrated Mindset
- 2- Sustainability Disclosure Standards (SDS)
- 3- International Financial Reporting Standards (IFRS)
- 4- European Union's Corporate Sustainability Reporting Directive (EU CSRD)
- 5- European Sustainability Reporting Standards (ESRS)
- 6- United States (U.S.)
- 7- Securities & Exchange Commission (SEC)
- 8- California
- 9- Internal Control-Integrated Framework (IC-IF)
- 10- Committee of Sponsoring Organizations (COSO)
- 11- Internal Control over Financial Reporting (ICFR)
- 12- Tone at the Top
- 13- Key Performance Indicators (KPIs)
- 14- Tolerances
- 15- Greenhouse Gas (GHG)
- 16- Internal Control over Sustainability Reporting (ICSR)
- 17- Environmental, Social and Corporate Governance (ESG)
- 18- Information Technology (IT)
- 19- Good

منبع:

- Building Trust in Sustainability Reporting: The Urgent Need for Integrated Internal Control, IFAC, 2023

چالشهای منحصر به فرد اطلاعات پایداری

چالشهای منحصر به فرد مرتبط با جمع آوری، پردازش و تحلیل اطلاعات کمی و کیفی پایداری، باید در طراحی محیط کنترل داخلی مورد رسیدگی قرار بگیرد. اطلاعات پایداری اغلب شامل برآوردهای بیشتر، آینده نگرتر و کیفی است و از بسیاری از بخشهای سازمان و واحدهای تجاری داخل زنجیره ارزش آن به دست می آید.

پرداختن به این چالشها شامل موارد زیر است:

- تدوین سیاستها و مستندسازی با استفاده از استانداردهای بیرونی و شفاف سازی اصول و نقشهای اندازه گیری و گزارشگری و مسئولیت اطلاعاتی که باید جمع آوری و گزارش شوند. این به جمع آوری داده های اتکاپذیر و منسجم از سراسر سازمان، تامین کنندگان و مشتریان و سایر دروندادهای ضروری مانند قیمت گذاری کربن، کمک می کند. اعتبارسنجی اتکاپذیری و کامل بودن اطلاعات پایداری از منابع بیرون سازمانی، می تواند از طریق آزمون معقول بودن و محک زنی صنعت به دست آید. کاهش ریسک در جمع آوری دستی داده ها، به چندین سطح بررسی نیاز دارد، تا زمانی که چنین داده هایی بتواند استاندارد و خودکار شده و در سامانه گزارشگری و اطلاعات سازمان نگهداری شوند.

- ایجاد رویکردی برای جذب، استفاده و حفظ حیاتی ترین داده ها برای تصمیم گیری موثر درون سازمانی و همچنین ارزیابی برون سازمانی عملکرد ذینفعان. این امر مستلزم آستانه های در حال تحول و تحمل پذیری^{۱۴} کیفیت داده ها، به ویژه هنگام جمع آوری داده ها از تامین کنندگان و برای اطلاعات آینده نگر و مبتنی بر سناریو است. استفاده از ابزار پیشرفته تحلیلی که حجم زیادی از داده های بدون ساختار را مدیریت می کنند، می تواند در مدیریت پیچیدگی و ماهیت آینده نگر اطلاعات پایداری کمک کننده باشند. برآورد را می توان در طول زمان با اندازه گیری مستقیم فعالیتها و جمع آوری داده ها از منبع سامانه های موجود در صورت امکان، کاهش داد.

- همسویی دوره های پایداری و گزارشگری مالی برای اطلاعات در سراسر سازمان و زنجیره ارزش آن. این امر اتصال اطلاعات پایداری و صورتهای مالی را بهبود بخشیده و امکان محاسبه معیارهای شدت و امکان گزارشگری یکپارچه را فراهم می کند. همکاری با شرکا در زنجیره ارزش در جایی که اطلاعات با اهمیت است و شامل ترکیب سامانه ها و فرایندهای مدیریت داده ها در میان تامین کنندگان و مشتریان به عنوان بخشی از محیط کنترل داخلی می شود، ضروری است.

- افزایش شفافیت با استفاده کنندگان برون سازمانی در مورد چارچوبهای مورد استفاده برای اندازه گیری و گزارشگری اطلاعات پایداری، استفاده از برآوردها، فرضها و اطمینان بخشی ارائه شده. این شفافیت از قضاوت آنها در مورد اتکاپذیری اطلاعات حمایت می کند.

پرداختن به این چالشها مستلزم قضاوت حرفه ای است و هماهنگی بین بخشی از جمله امور مالی، ریسک، راهبری، پایداری، عملیاتی، فناوری اطلاعات و قانونی، بسیار مهم است. همکاری منجر به مجاری اطلاع رسانی شفاف، مسئولیتهای اشتراکی و درک مشترک بین بخشهای مختلف در مورد هدفها، اطلاعات و الزامهای گزارشگری پایداری می شود. برای اطلاعات اضافی مربوط به مراحل افزایش گزارشگری گازهای گلخانه ای، به مقاله «ارتقای گزارشگری گازهای گلخانه ای^{۱۵} (GHG)» مراجعه کنید.